

## POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania Z. J.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.  
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 16 maja 2019 r.,  
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 12 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz adw. R. P. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. nie obciąża wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z odwołania Z. J. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł. – oddalił apelację odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. z dnia 16 listopada 2016 r., sygn. akt VIII U [...], oddalającego odwołanie Z. J. od decyzji

organu rentowego z dnia 30 kwietnia 2014 r., w której Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Ł. odmówił Z. J. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano na przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określone w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W ocenie autora skargi w sprawie występuje następujące istotne zagadnienie prawne: „czy opinia lekarza wydawana w sprawie ustalania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy opinia biegłych powinna zawierać w uzasadnieniu wpływ stwierdzonych schorzeń na zdolność do dotychczasowego zatrudnienia przy uwzględnieniu specyfiki zawodu, wykształcenia, wieku i kwalifikacji ubezpieczonego czy też biegli mają prawo stwierdzić jedynie ogólną zdolność do pracy bez uwzględniania innych okoliczności”.

Z kolei oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z naruszenia przepisów art. 286 i art. 285 § 3 k.p.c. Wskazano, że „pełnomocnik powoda zgłaszał zastrzeżenia do opinii pisemnych biegłych zarówno w postępowaniu przed Sądem I instancji w ramach pism przygotowawczych, w apelacji jak również w toku postępowania apelacyjnego. Spełnione zostały zatem przesłanki zastosowania art. 286 i 285 § 3 k.p.c. wyznaczone w/w orzeczeniami. W związku z tym Sąd Odwoławczy miał obowiązek wezwać biegłych na termin rozprawy celem ustnego uzupełnienia opinii złożonych na piśmie. Uchybienie to zdaniem skarżącego jest wystarczającą podstawą do oceny uzasadnionej zasadności skargi w aspekcie powołanych zarzutów naruszenia przepisów postępowania”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: a) odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie: b) oddalenie skargi kasacyjnej oraz c) zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do

merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W świetle utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z

dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Uwzględniając przedstawione założenia interpretacyjne należy stwierdzić, że autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. Postawiona w uzasadnieniu wniosku kwestia została sprowadzona do ogólnikowego, retorycznego pytania. Brakuje odpowiedniej jurydycznej argumentacji, w której autor skargi wykazałby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. Zasadnicza wadliwość uzasadnienia wniosku polega jednak na tym, że autor skargi nie wiąże przedstawionego problemu z określającym go przepisem (przepisami) prawa (por. między innymi art. 278 § 1 k.p.c. oraz art. 285 § 1 k.p.c.).

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4

k.p.c. Autor skargi nie przedstawia odpowiedniej argumentacji, którą wykazałby oczywistą zasadność jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. Swoje twierdzenia ogranicza do prostej negacji oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie przez Sąd drugiej instancji.

Tymczasem Sąd drugiej instancji stwierdził, że w rozpatrywanej sprawie należało ocenić, czy stopień naruszenia sprawności organizmu Z. J. po dniu 31 marca 2014 r. powoduje u niego niezdolność do pracy. Według Sądu drugiej instancji zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci opinii biegłych: neurologa, endokrynologa, kardiologa, ortopedy i medycyny pracy nie pozwala na dokonanie odmiennej oceny stanu zdrowia ubezpieczonego niż wynikająca z treści zaskarżonej decyzji organu rentowego. Wszyscy biegli w zakresie swoich specjalności uznali, że Z. J. jest zdolny do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Także biegły specjalista medycyny pracy w wydanej opinii holistycznej nie uznał ubezpieczonego za częściowo niezdolnego do pracy. Biegły ten jedynie z powodów profilaktycznych stwierdził, że przeciwwskazana jest praca wymagająca dźwigania powyżej 10 kg. Każdy z biegłych wydał opinię uzupełniającą, w której ustosunkował się do zarzutów pełnomocnika ubezpieczonego i każdy z nich podtrzymał swoje stanowisko. Biegły specjalista medycyny pracy odniósł zdolność ubezpieczonego do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji i do pracy geodety wskazując, że pracę tę ubezpieczony może wykonywać, a jedynie profilaktycznie nie może dźwigać powyżej 10 kg. Opinia tego biegłego uwzględnia charakter pracy i zawód wykonywany przez wnioskodawcę. Z opinii wszystkich biegłych wynika jednoznacznie, że od dnia 1 kwietnia 2014 r. skarżący nie jest niezdolny do pracy. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku szczegółowo wymienił schorzenia na jakie cierpi wnioskodawca, wyniki badań i upośledzenie organizmu na skutek tych schorzeń. W rezultacie doszedł do słusznego wniosku, że jakkolwiek skarżący cierpi na wiele schorzeń, ale ani każde z nich z osobna, ani łącznie nie powodują długotrwałej niezdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Biegły specjalista medycyny pracy biorąc pod uwagę pojedyncze schorzenia, a także oceniając holistycznie stan zdrowia wnioskodawcy nie znalazł podstaw do uznania go za niezdolnego do pracy zgodnej z poziomem kwalifikacji

i wykształceniem. Jedynie z profilaktycznego punktu widzenia, biorąc pod uwagę zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa przeciwwskazane jest dźwiganie powyżej 10 kg.

Sąd drugiej instancji stwierdził, że odwołujący się nie jest niezdolny do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 i 2 i art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Nie jest tak – jak twierdzi to autor skargi w uzasadnieniu wniosku – że Sąd ma obowiązek w każdym przypadku żądać od biegłego ustnych wyjaśnień do złożonej opinii czy też opinii uzupełniających. W wyroku z dnia 23 czerwca 2017 r., I CSK 627/16, LEX nr 2333045, Sąd Najwyższy stwierdził, że dopuszczenie dowodu z dodatkowej opinii biegłych może być uzasadnione jedynie "w razie potrzeby" (art. 286 k.p.c.), która nie może być wynikiem wyłącznie niezadowolenia strony z niekorzystnej dla niej opinii już przeprowadzonej. Chodzi tu o potrzebę podyktowaną rzeczą i umotywowaną krytyką opinii dotychczasowej, nasuwającą wątpliwości co do trafności zawartych w niej konkluzji. W przeciwnym razie sąd byłby zobligowany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie złożona zostałaby opinia w pełni ją zadowalająca.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. (pkt 1.). W pkt 2 orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r., poz. 18). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 3. ma podstawę w art. 102 k.p.c.